

ארחות חיים

ביסוי הראש

הקדוש ברוך הוא 'מלא כל הארץ כבודו' (ישעיהו ו, ג) ואין מקום בו ה' לא נמצא.

לכן עלינו להיזהר לא להתגאות ולעמוד או ללכת בקומה זקופה, גם הליכה קצרה שהיא פחות מארבע אמות (2 מטרים), שבזקיפת הקומה מתוך תחושת גאווה נראה שאנחנו כביכול דוחקים את כבוד השכינה ומסירים את יראת ה' מעלינו.

כדי להוסיף לעצמנו יראת שמים, נקפיד לכסות תמיד את ראשנו בכיפה או כובע ולא ללכת ארבע אמות בגילוי הראש, גם כאשר אנו נמצאים במקום שיש בו תקרה כמו בכיתה או בבית. נשתדל להקפיד בכך גם כשאנחנו משחקים בחצר ולא נחזיק את הכיפה בפה או נניח אותה בכיס. ואם צריך, כדאי לחבר את הכיפה עם סיכה לשיער, כדי שתשב טוב על הראש ולא תיפול בזמן המשחק ותתלכך.

אופן סידור המיטה

בשעה טובה קנו לכם מיטה חדשה. מה דעתכם, האם זה חשוב היכן אתם מציב את המיטה בחדר? ההלכה אומרת, שאם מבנה החדר מאפשר עדיף לסדר את המיטה בין צפון לדרום, כך שכשנשכב עליה הראש שלנו יהיה בצד צפון והרגליים בצד דרום או להיפך. ואם מבנה החדר לא מאפשר זאת, נסדר את המיטה כשראשנו לצד מערב והרגליים למזרח.

הסיבה לכך היא, שהשכינה נמצאת במערב ומצד הקדושה שבצד זה ראוי לנהוג בו בצניעות וכבוד ולשכב לישון דוקא בין צפון לדרום. סיבה נוספת, בבית המקדש המנורה המסמלת את התורה היתה עומדת בצד דרום והשולחן המסמל עשירות עמד בצפון, כשהמיטה שלנו מסודרת בין צפון לדרום, זה יזכיר לנו כשנתחתן בעזרת ה', להתפלל על הבנים והבנות שיוולדו לנו, שיהיו מוצלחים בתורה, ושהיו עשירים כדי שלא יצטרכו לבריות.

קינוח במים

השמירה על נקיות גופנו חשובה מאוד לא רק לבריאותנו אלא גם עלינו להיזהר לקנח את עצמנו היטב לאחר שהתפננו, כי אם נשארה שארית של צואה בגופנו, אפילו מעטה, זה מעכב חלילה את התפילה שלנו.

לכן, כדי שנצליח לקנח את עצמנו היטב, נשתדל לא להסתפק בקינוח בנייר טישו בלבד אלא לרחוץ את המקום המלוכלך בגופנו עם מעט מים, או לפחות להרטיב את נייר הטישו במים או להשתמש במגבון לח.

גם לפני שאנו מתיישבים על מושב האסלה, נוודא שהיא נקיה ולא נשאר בה שארית של כלוך ממי שהתפנה לפנינו, וכך נעשה גם אנחנו, נוודא שאנחנו משאירים את מושב האסלה נקי למי שישתמש בה אחריו.

דמויות מופת

רבי אשר בן יחיאל (he.chabad.org)

רבי אשר בן יחיאל זצ"ל.

מכונה בשם הרא"ש.

הרא"ש היה מגדולי הפוסקים, נולד באשכנז (כיום גרמניה) ובהמשך חייו עבר לספרד לעיר טולדו, בה נפטר.

למד בישיבות בעלי התוספות באשכנז ובצרפת, ורבו הגדול היה המהר"ם מרוטנבורג.

ספרו 'פסקי הרא"ש' המודפס בסוף מסכתות התלמוד, מסכם את הסוגיות להלכה ומבוסס בעיקר על פסקי הרי"ף ובעלי התוספות.

לאורם נלך

שלא לקנח ביד ימין

לאחר שסיימנו להתפנות ואנחנו מקנחים את עצמנו, נקנח ביד שמאל ולא ביד ימין. אם התרגלנו לקנח ביד ימין, בהתחלה יהיה לנו קשה לנקות את עצמנו היטב ביד שמאל ולכן עלינו להתרגל בהדרגה לעבור מיד ימין ליד שמאל.

ישנן כמה סיבות מדוע אין לקנח ביד ימין: א. עם יד ימין אנחנו קושרים את רצועת התפילין על יד שמאל. מסיבה זו, גם כאשר אנו מקנחים ביד שמאל, לא נקנח באצבע האמצעית (האמה) מפני שעליה אנו כורכים את רצועת התפילין. ב. ליד ימין יש חשיבות, שהתורה ניתנה בימין. ג. ביד ימין אנחנו מצביעים כשקוראים בתורה. ד. אנחנו רגילים לאכול ביד ימין ולהכניסה לפה ולכן חשוב שנקפיד לשמור עליה נקיה. מסיבה זו גם בנות שאינן מניחות תפילין, צריכות להקפיד לקנח ביד שמאל ולא ביד ימין.

איטר יד (שמאלי) שכותב ועושה את כל מעשיו ביד שמאל, יקנח ביד ימין של כל אדם שהיא השמאל שלו.

לא להתאפק מלהתפנות

מהפסוק "לא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם" (ויקרא כ, כה) למדו חכמים שאסור להשהות את הנקבים, והכוונה שאם אנחנו מרגישים צורך להתפנות בין לקטנים ובין לגדולים אסור לנו להתאפק, אלא למהר לבית הכסא ולנקות את גופינו. בכך גם אנחנו שומרים על בריאות גופינו.

גם אם אנחנו בהפסקה באמצע המשחק, ואנחנו מרגישים צורך חזק להפנות, לא נמתין עד שהמשחק או ההפסקה יגמרו, אלא נתגבר ונלך להתפנות.

במיוחד עלינו להקפיד בכך לפני התפילה, ולהתפנות אם אנחנו מרגישים צורך בכך לפני שאנו מתחילים להתפלל, כך נזכה להתפלל בגוף נקי ומתוך קדושה וטהרה.

לפעמים אנחנו נמצאים במקום ציבורי או בטיול ואין לנו מקום להתפנות באופן צנוע, במקרה זה נוכל להתאפק עד שנמצא מקום בו נוכל להתפנות בצניעות.

לכן חשוב שנבדוק את עצמנו אם אחנו צריכים להתפנות, לפני תחילת התפילה או לפני שאנחנו נוסעים נסיעה ארוכה, כדי שלא נרגיש פתאום צורך להתפנות באמצע התפילה או הדרך ונצטרך להתאפק בשל כך.

המנורה והשולחן

מנורת הזהב היתה מנורה בעלת שבעה קנים ואת נרותיה היו הכהנים מדליקים בכל יום.

המנורה היתה מונחת בקודש, בצד דרום וסימלה את אור התורה.

המנורה יחד עם ענפי הזית משני צדדיה מהווים את סמלה הרשמי של מדינת ישראל.

שולחן לחם הפנים היה מונח גם הוא בקודש מול המנורה בצד צפון, ומסמל את העשירות.

על השולחן היו מניחים הכהנים את שנים עשר ככרות לחם הפנים, אותם היו מחלקים בכל שבת בין משמרות הכהונה הנכנסת והיוצאת.

שאלות חזרה

1. נכנסתם לבית חדש ואתם רוצים לסדר את חדר השינה. במידה ומתאפשר לכם לבחור צד, כיצד תעדיפו לסדר את המיטה? מדוע?
2. באיזו יד צריך לקנח כשסיימנו להתפנות? ומהן הסיבות לכך?
3. עודד אוהב לשחק כדורגל. כדי שהכיפה לא תיפול הוא מחזיק אותה בפה. האם לדעתכם עודד נוהג נכון? אם לא, מה הייתם ממליצים לו לעשות?